

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Davidem Kryskou ve věci

žalobců: a) **M. T.**, narozen X
b) **nezl. A. T.**, narozena X
zastoupena žalobcem a) jako zákonným zástupcem
c) **J. U.**, narozena X
všichni státní příslušníci Arménské republiky
všichni bytem X
všichni zastoupeni advokátem Mgr. Vratislavem Tauberem
sídlem Lidická 960/81, Veverří, Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Holešovice, Praha 7

o **žalobách proti rozhodnutím** žalovaného ze dne 9. 10. 2023, č. j. OAM-158/LE-LE05-ZA19-R3-2019 a č. j. OAM-159/LE-LE05-ZA19-R3-2019,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 10. 2023, č. j. OAM-158/LE-LE05-ZA19-R3-2019 a č. j. OAM-159/LE-LE05-ZA19-R3-2019, se ruší a věci se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci a) na náhradě nákladů řízení částku 6 364,60 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Vratislava Taubera.

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni b) na náhradě nákladů řízení částku 6 364,60 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Vratislava Taubera.

IV. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni c) na náhradě nákladů řízení částku 8 228 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Vratislava Taubera.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobci se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhají zrušení v záhlaví označených rozhodnutí (dále jen „napadená rozhodnutí“), jimiž žalovaný rozhodl, že se žalobcům neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném do 30. 6. 2023 (dále jen „zákon o azylu“).

Předchozí rozhodnutí soudu ve věcech žalobců

2. Napadená rozhodnutí jsou v pořadí již třetími rozhodnutími ve věcech žalobců.
3. Poprvé žalovaný rozhodnutími ze dne 30. 3. 2020, č. j. OAM-158/LE-LE05-ZA13-2019 a č. j. OAM-159/LE-LE05-ZA13-2019, shodně rozhodl, že se žalobcům mezinárodní ochrana neuděluje. Soud tato rozhodnutí rozsudkem ze dne 30. 6. 2021, č. j. 53 Az 10/2020-58, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Soud dospěl k závěru, že skutkový stav, který vzal žalovaný za prokázaný, je v rozporu se spisem a vyžaduje podstatné doplnění. Konkrétně soud seznal, že žalovaný obstaral zprávy o situaci Jezídů (náboženské a národnostní menšiny, k níž se žalobci hlásí) v zemi původu, které jsou nedostačující pro závěr, že Jezídové nejsou v zemi původu diskriminováni, ba naopak z nich vyplývá, že situace jezidské menšiny v zemi původu „je složitá a není jednoznačná“. Soud proto zavázal žalovaného k tomu, aby pro řádné zjištění skutkového stavu zajistil další informace. Současně soud uvedl, že za stavu takto nedostatečných skutkových zjištění nelze učinit závěr, že žalobci, kterým v zemi původu údajně hrozí nebezpečí ze strany soukromé osoby [původcem pronásledování má být otec žalobkyně c)], měli využít všech prostředků, které jim právo země původu nabízí.
4. Podruhé žalovaný rozhodnutími ze dne 7. 2. 2022, č. j. OAM-158/LE-LE05-ZA21-R2-2019 a č. j. OAM-159/LE-LE05-ZA21-R2-2019 (dále společně jen „druhá rozhodnutí žalovaného“), opět shodně rozhodl, že se žalobcům mezinárodní ochrana neuděluje. Soud obě rozhodnutí rozsudky ze dne 30. 6. 2022, č. j. 53 Az 2/2022-24, a ze dne 30. 6. 2022, č. j. 53 Az 3/2022-22, (dále jen „druhé zrušující rozsudky“) opět zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Soud dospěl k závěru, že žalovaný ani v dalším řízení neshromáždil takové podklady, na jejichž základě by bylo možné učinit přesvědčivý závěr, že osoby v obdobném postavení, jaké ve společnosti náleží žalobcům, se mohou v zemi původu domoci účinné ochrany v obdobném typu sporů se soukromými osobami, jemuž byli vystaveni i žalobci. Závěr, na němž spočívala druhá rozhodnutí žalovaného, nebyl opřen o dostatečně spolehlivé či podrobné zprávy o zemi původu. Soud žalovanému vytkl, že podklady, z nichž čerpá informace o postavení jezidské menšiny v Arménii a přístupu této menšiny k policejní ochraně, nesplňují požadavky rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS, podle

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

něhož informace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů a (4) transparentní a dohledatelné. Konkrétně soud uvedl, že ve zprávě Ministerstva zahraničních věcí České republiky (dále jen „MZV“) ze dne 30. 9. 2021 o postavení Jezídů v Arménii chybí popis použité metodologie i odkazy na použité zdroje. Závěr o tom, že se žalobcům dostane efektivní ochrany před pronásledováním v zemi původu, který žalovaný učinil na základě neozdrojované zprávy MZV a údajného výroku předsedy Národního svazu Jezídů o neexistenci diskriminace Jezídů v Arménii, byl unáhlený. Ani ze zprávy MZV přitom jednoznačně neplynulo, že se Jezídům v Arménii dostává ochrany srovnatelné s většinovou populací. Soud dále uvedl, že zpráva zpracovaná žalovaným metodou kompilátu může sloužit nanejvýš jako základní vstup do dané problematiky, nikoliv jako stěžejní podklad, na němž by mělo být založeno rozhodnutí žalovaného. Vlastní zpráva žalovaného *Policie – zákonná ustanovení, ochranné mechanismy, korupce, reformy* nehodnotí, do jaké míry je v době jejího vyhotovení policejní ochrana dostupná soukromým osobám a efektivní (zda je dostupná všem osobám a poskytuje ochranu před jednáním všech osob, zda je ochrana bezpodmínečná a zda existují regionální rozdíly) a nevěnuje se otázce ochrany poskytované národnostním či náboženským menšinám ani tomu, zda je policie ochotná a schopná zakročit i v případě komunitních sporů (tedy sporů osob v rámci téže menšinové komunity). Soud upozornil na zprávu Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických o dodržování lidských práv v Arménii za rok 2021, která hovoří mimo jiné o tom, že právo je v Arménii vymáháno rozdílně v závislosti na národnosti dotčených osob a že úřady na jedné straně vyšetřily více než sto trestných činů souvisejících s údajným násilím nebo obtěžováním ze strany Ázerbájdžánců vůči Arménům, ale na straně druhé se nezabývaly obviněními z porušování lidských práv vůči Jezídům.

5. Soud proto žalovaného zavázal, aby se v dalším řízení důkladně zabýval otázkou, zda jsou Jezidové v zemi původu žalobců diskriminováni státními úřady (zejména policií), zda mají možnost se reálně domoci ochrany, zda v trestních věcech, které vyvěrají ze sporů v rámci této komunity či v nichž figuruje Jezíd na straně poškozeného, postupují policejní orgány stejně aktivně jako ve věcech ostatních obyvatel a zda lze poskytovanou ochranu hodnotit jako dostupnou a efektivní (nikoliv pouze formální). K tomu si měl vyžádat zprávy o zemi původu, které budou splňovat kritéria dovozená výše citovanou judikaturou NSS. Na základě takto zjištěného skutkového stavu pak žalovaný měl posoudit, zda bylo možné po žalobcích spravedlivě požadovat, aby v zemi původu vyčkávali dalšího postupu policejních orgánů, či aby uplatňovali další vnitrostátní prostředky ochrany. Nezákonným shledal soud také závěr žalovaného, že jednání, jehož se žalobci obávají, nedosahuje intenzity vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.
6. Nepřezkoumatelný byl závěr žalovaného, že žalobci mohou využít vnitřního přesídlení. S odkazem na rozsudek NSS ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007-93, č. 1551/2008 Sb. NSS soud uvedl, že při posuzování možnosti vnitřní ochrany je nezbytné zhodnotit především reálnost (faktickou i právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení. Je třeba se zabývat zejména její dostupností, celkovými poměry panujícími v zemi původu, osobními poměry žadatele (např. pohlaví, etnická příslušnost, rodinné vazby, zdravotní stav, věk a ekonomická situace), účinností vnitřní ochrany a postavením žadatele po jeho přesunu z hlediska respektování a zajištění základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. Rovněž je třeba zvážit bezpečnost žadatele, a to jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho

přesídlení. To ale žalovaný neposuzoval. Pro případ, že by se žalovaný domníval, že žalobci se mohou zcela „odstříhnout“ od jezídké komunity, uložil mu soud, aby se zabýval tím, zda lze něco takového od žalobců legitimně požadovat.

Obsah napadených rozhodnutí

7. Obě nyní napadená rozhodnutí se opírají o obdobné důvody jako předcházející rozhodnutí žalovaného. Žalovaný se nejprve zabýval věrohodností tvrzení žalobců. Tvrzení, že otec žalobkyně c) nesouhlasil s jejím sňatkem se žalobcem a), a proto oběma vyhrožoval zabitím, žalovaný vyloučit nemohl. Nevěrohodným ale shledal tvrzení, že otec žalobkyně c) hrubě fyzicky napadl otce žalobce a), a to ze dvou důvodů. Zaprvé se o tomto napadení, které mělo být rozhodujícím impulsem pro odchod ze země původu, žalobkyně c) ani žalobce a) nezmiňovali při poskytnutí údajů k žádosti, které proběhlo tři dny po jejich příjezdu do ČR. Oba jen shodně uvedli, že se bojí otce žalobkyně c), který jim vyhrožuje, protože nesouhlasil se sňatkem. Zadruhé, fyzické napadení tvrdili až během pohovoru dne 30. 4. 2019. Přestože od tohoto údajného incidentu v té době uplynuly jen necelé tři měsíce, nebyl ani jeden z nich schopen blíže časově určit, kdy se měl incident odehrát, a dokonce uváděli rozdílné údaje. Žalobkyně c) nejprve tvrdila, že do Jerevanu dne 1. 2. 2019 uprchli po napadení. Později svou výpověď upravila tak, že 1. 2. 2019 uprchli do Jerevanu, asi po týdnu se vrátili a po několika dalších dnech, tj. asi druhý týden v únoru, došlo k napadení. Žalobce a) naproti tomu uvedl, že k napadení došlo někdy na konci února několik dní před jejich vycestováním. Přesto žalovaný vycházel z toho, že i samotné hrozby zabitím ze strany otce žalobkyně c) lze považovat za pronásledování. Protože žalobci tvrdili, že jim státní orgány země původu neposkytnou ochranu před jednáním otce žalobkyně c) kvůli jejich etnické příslušnosti, zabýval se žalovaný tím, zda není dán důvod pro udělení azylu právě odepřením vnitřní ochrany pro národnost, respektive etnickou příslušnost žalobců.
8. Z Informace OAMP *Arménie*, Jezídové žalovaný zjistil, že podle zprávy Rady OSN pro lidská práva z roku 2019 nejsou důkazy o diskriminaci etnických menšin. K roku 2022 pracovalo u policie 17 Jezídů. Ač některé zdroje v minulosti zmiňovali problémy spočívající v horším přístupu Jezídů ke vzdělání, nenávistných projevech na sociálních sítích či diskriminaci ze strany místních úřadů a bezpečnostních složek, podle aktuálních zpráv se Jezídům dostává formálně i reálně stejných práv jako Arménům. Pozitivně hodnotil postavení Jezídů i předseda Národního svazu Jezídů. Jezidé mají kvůli povaze svých komunit (vesnické, méně vzdělané) ztíženou komunikaci s úřady a malé povědomí o svých právech. Ač nebyla dosud přijata zákonná úprava, existují mechanismy na ochranu národnostních menšin.
9. Z Informace MZV ze dne 6. 6. 2023 *Arménie: situace jezídké komunity* žalovaný dále zjistil, že Jezidé nečelí diskriminaci ze strany státu ani většinové společnosti; určité znevýhodnění plyne z horší dostupnosti kvalitního vzdělání a služeb. Státní orgány a policie přistupují ke členům Jezídké komunity stejně jako k většinové populaci. Jedinou známou výjimkou je případ Sašika Sultanjana, který byl v roce 2021 obviněn z podněcování národnostní, rasové nebo náboženské nenávisti a na jeho obranu se postavila řada mezinárodních institucí. V červenci 2022 Sultanjan emigroval kvůli hrozbě nepodmíněného trestu. V Arménii je reálná možnost obrátit se na policii v případě poškození nebo ohrožení ze strany soukromých osob, kterou mohou plně využít i příslušníci jezídké komunity, ať je Jezíd pachatelem nebo obětí. Od roku 1991 se v arménské komunitě Jezídů neobjevil případ vraždy ze cti. Jezidé se mohou stěhovat v rámci Arménie i mimo svou komunitu a často tak činí. Jezídká komunita se k odchodu staví negativně, ale většinová společnost přesídlené Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

Jezídy toleruje a zpravidla přijímá. Zastupitelskému úřadu nejsou známy žádné případy násilí vůči přesídleným Jezídům. V Jerevanu žije pět až patnáct tisíc Jezídů, jejich komunita není geograficky koncentrovaná.

10. Informace OAMP *Arménie: aktuální otázky týkající se Jezídů* uvádí, že výroční zprávy Amnesty International, Human Rights Watch, Freedom House a MZV USA informují převážně o případu Sašika Sultanjana. Zpráva MZV USA pak zmiňuje problémy jezidské komunity jako nedostatečná infrastruktura vesnic, brzké sňatky dívek, menší podíl školní docházky, nedostatečná znalost arménského jazyka při nástupu do školy a nedostatek nabídky vzdělání v menšinových jazycích. Jezidé pravidelně informovali, že čelí diskriminaci i ve sporech o vlastnická práva.
11. Informace OAMP *Arménie: policie* z května 2023 uvádí, že policie v Jerevanu zavádí tzv. *community policing*, který spočívá v úzké spolupráci mezi komunitou a policií. Policie normálně řeší konflikty mezi soukromými osobami. Informace o tom, jak se obrátit na policii, jsou dostupné na jejích webových stránkách a v zemi funguje tísňová linka. Na policii dohlíží prokuratura a lze podat stížnost nadřízenému orgánu, soudu, nebo internetovým formulářem přímo vedení policie.
12. Z Informace MZV ze dne 6. 6. 2023 *Arménie: Situace policie* žalovaný zjistil, že v Arménii je hustá síť policejních stanic. V případě obecné kriminality i ohrožení ze strany soukromých osob se lze obrátit na policii, Vyšetřovací výbor nebo prokuraturu, což bývá rychlejší. Vyšetřování se může táhnout kvůli zahlcenosti množstvím případů. V případě nečinnosti policie (včetně nepřijetí oznámení, neobjektivního prověřování, neuctivého chování) lze podat stížnost na Oddělení vnitřní bezpečnosti policie, na soud nebo u ombudsmana. V rámci reformy dochází ke strukturálním a personálním změnám v policii s cílem obnovit důvěru veřejnosti. V Arménii působí mnoho nevládních neziskových organizací, které se zabývají ochranou lidských práv a mohou zprostředkovat pomoc v konkrétním případě. Úřad ombudsmana funguje nezávisle a efektivně – vysílá například týmy rychlé reakce na policejní stanice. Země původu také zavádí opatření na ochranu obětí či svědků trestných činů, včetně změny identity, podpůrné služby nebo bezpečných domů pro dočasné ubytování. Od roku 2018 probíhají v policii reformy zaměřené na boj proti korupci. Došlo k obrovskému zlepšení, ale systémová korupce je nadále významným problémem. Lepší situace je u nově vzniklé hlídkové policie. Řadová i vysoce postavení policisté již byli kvůli obvinění z korupce propuštěni.
13. Na základě těchto informací žalovaný dospěl k závěru, že Jezidé obecně nejsou v Arménii vystaveni diskriminaci. V Arménii funguje rozsáhlá síť policejních stanic a je zaveden účinný právní systém pro vyšetřování trestné činnosti a ochranu proti ohrožení ze strany soukromých osob. Prostředky vnitřní ochrany mohou využít i Jezidé, ať je Jezíd útočníkem nebo obětí. V případě excesu nebo nečinnosti policie jsou i Jezídům reálně dostupné možnosti obrany skrze nadřízené orgány, ombudsmana nebo nevládní organizace. Jistou překážkou může být nižší vzdělanosti a povědomí o právech u této menšiny a izolovanost komunit. To ale nepředstavuje diskriminační odpírání ochrany Jezídům ze strany státu. Pro úplnost žalovaný uvedl, že od 1. 10. 2023 je Arménie zařazena na seznam bezpečných zemí původu.
14. Ani v konkrétním případě žalobců žalovaný neshledal, že by jim státní orgány odepřely ochranu, tím spíše ne kvůli jejich etnickému původu. Přestože tvrzení o napadení otce žalobce a) žalovaný neshledal věrohodným, vychází z tvrzení žalobců, že kvůli jednání otce

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

žalobkyně c) kontaktovali policii, která se dostavila tentýž den, byť se zpožděním, a sepsala protokol. Do doby vycestování žalobců nedošlo k žádným policejním úkonům. Že se přivolaná policie nedostaví okamžitě, se může stát i v ČR. Policie žádného státu nemá neomezené kapacity. Pokud měli žalobci o postupu policie pochyby, mohli se obrátit na nadřízené orgány, ombudsmana nebo nevládní organizace. Žalobci žili v hustě obydlené oblasti 30 km od Jerevanu, kam i odjeli. Prostředky vnitřní ochrany jim tak nebyly nedostupné ani z důvodu geografické nebo sociální izolace jezidské komunity. Podle žalovaného je zcela nepravděpodobné, že by otec žalobkyně c) mohl za pomoci úplatků nebo svých kontaktů dosáhnout nečinnosti policie, jak tvrdí žalobce a). Jinak by takovou možnost využil, když byl v minulosti trestně stíhán. Policii měli navíc přivolat ve druhé polovině či na konci února 2019, ale už 28. 2. 2019 odjeli. S ohledem na krátký odstup mezi zahájením vyšetřování a odjezdem žalobců nelze dovodit, že by se policie případem nezabývala, natož kvůli jejich etnickému původu. Žalobcům tedy v zemi původu nehrozí diskriminační odepření ochrany, a proto jim neudělil azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu.

15. Ohledně doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu žalovaný uvedl, že považuje za nepravděpodobné, že by v případě návratu do země původu bylo ohrožení života či zdraví žalobců reálné a bezprostřední. Již dovodil, že žalobcům byly dostupné prostředky vnitřní ochrany, které nevyužili a jejich obavu z diskriminačního odepření ochrany také neshledal důvodnou. Žalovaný pochybuje, že by se otec žalobkyně c) mohl dozvědět o návratu žalobců do země původu, zejména pokud by se usadili mimo svá původní bydliště nebo mimo oblasti s vysokou kumulací jezidských obcí. Žalobkyni c) navíc není známo bydliště jejího otce, žalobce a) ho musel před sňatkem aktivně kontaktovat. Žalovaný má pochybnosti i ohledně tvrzení žalobců, že je otec žalobkyně c) hledal i v bytě v Jerevanu a následně na letišti. Žalobce a) tyto informace získal od svého kamaráda, který je má od jeho příbuzných. Žalovaný nepovažuje za uvěřitelné, že by se otec žalobkyně c) poté, co je nenašel v bytě, ihned dovtípil, že právě odlétají. Pokud se toto dozvěděl z okolí žalobců, je podle žalovaného otázkou, jak moc se před ním skrývali. Nepravděpodobné je podle žalovaného také to, že by se otec žalobkyně c) vydal s vražednými úmysly do prostoru mezinárodního letiště. Nevěrohodnost těchto tvrzení žalobce a) dokresluje i to, že žalobkyně c) se o nich vůbec nezmínila, i to, že její pas byl vystaven 15. 1. 2019, tedy krátce před sňatkem a před údajným napadením otce žalobce a) – to nasvědčuje spíše tomu, že Arménii plánovali opustit ještě před sňatkem. I kdyby je však otec žalobkyně c) v Jerevanu našel, mohlo se tak stát spíše proto, že pobývali v bytě příbuzných, než díky jeho kontaktům.
16. Z Informace MZV ze dne 6. 6. 2023 *Arménie: situace jezidské komunity* plyne, že přesídlení Jezídů v rámci Arménie je časté a většinová společnost je přijímá. Mají-li žalobci obavu, že by je otec žalobkyně c) našel, protože jezidská komunita je propojená, mohou v Arménii žít mimo tuto komunitu, jestliže mohou mimo komunitu žít v ČR a jestliže jsou taková přesídlení v Arménii běžná. Z téže zprávy dále plyne, že nejméně od roku 1991 se v arménské jezidské komunitě nevyskytl případ vraždy ze cti. V případě návratu žalobců do země původu tedy není dána přiměřená pravděpodobnost reálného a bezprostředního ohrožení života, zdraví či jiné vážné újmy.
17. Žalovaný se dále zabýval tím, zda žalobcům v případě návratu nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Shrnl vývoj konfliktu mezi Ázerbájdžánem a Arménií o Náhorní Karabach s tím, že míra svévolného násilí nedosahuje takové intenzity, že by Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

existovaly závažné důvody domnívat se, že by byli žalobci v případě návratu vystaveni vážnému ohrožení z důvodu své přítomnosti v zemi. Žalobci neuvedli žádné vazby na Náhorní Karabach ani jiné příhraniční oblasti sousedící s Ázerbájdžánem, ani jiné důvody, proč by se rodina měla zdržovat v těchto oblastech. Podle Informace OAMP *Arménie: bezpečnostní a politická situace v zemi* z března 2023 je v zemi původu zaručena a respektována svoboda pohybu. Žalobcům tedy nehrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

18. Žalovaný dále zkoumal, zda by vycestování žalobců nebylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, zejména s ohledem na právo na soukromý a rodinný život a nejlepší zájem dítěte. Zásah do soukromého a rodinného života může podle judikatury NSS představovat hrozbu vážné újmy ve výjimečných případech za mimořádných okolností. Závazek respektovat rodinný a soukromý život neznamená neomezený závazek státu respektovat volbu žadatele ohledně země pobytu jeho rodiny. Ani povinnost respektovat nejlepší zájem dítěte neznamená absolutní přednost zájmu dítěte a nezakládá nárok na mezinárodní ochranu každému dítěti, v jehož zemi původu panují méně příznivé sociální a ekonomické podmínky. Žalobci jsou státními příslušníky Arménie a v ČR o mezinárodní ochranu žádají z těchto důvodů. V ČR žádní další rodinní příslušníci nežijí. V Arménii mají zázemí u matky žalobkyně c). Žalobkyně jsou zdravé a žalobce a) nemá vážnější zdravotní potíže. Z Informace OAMP *Arménie: situace navrátilců* plyne, že stát i neziskové organizace provozují reintegrační program pro navrátilce, občané mají nárok na dávky státní sociální podpory, bezplatnou zdravotní péči, a bezplatné základní a střední vzdělání. Státní agentura pro zaměstnávání poskytuje asistenci při hledání zaměstnání a rekvalifikaci. Pro nezletilé navrátilce s nedostatečnou znalostí arménštiny jsou organizovány jazykové kurzy a lze najmout tutora. Žalovaný nezjistil žádné překážky přenesení rodinného života žalobců do země původu. Celá rodina může vycestovat společně. Nezletilá žalobkyně b) nebude v zemi původu bez péče rodičů a nebude ohroženo její právo na vzdělání. Ačkoliv se narodila v ČR, je ve věku, kdy je klíčová vazba k rodičům a nevytváří si ještě vlastní hluboké vztahy mimo nejbližší rodinu. Návratem do země původu tedy nedojde k nevratnému zásahu do její identity ani narušení jejích rodinných vazeb. Po materiální stránce může rodina čerpat podporu poskytovanou státem a neziskovými organizacemi navrátilcům. Nevyplýnuly tedy žádné mimořádné okolnosti, které by naznačovaly, že pouhé vycestování z ČR by představovalo nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobců nebo porušení nejlepšího zájmu dítěte, a tak není v rozporu s mezinárodními závazky ČR.

Obsah žalob

19. Žalobci namítají, že napadená rozhodnutí jsou nezákonná, protože žalovaný si v rozporu se zásadou materiální pravdy neobstaral dostatečně aktuální a adresné zprávy o zemi původu žalobců, nesprávně vyhodnotil, zda napadenými rozhodnutími dojde k zásahu do soukromého a rodinného života žalobců a nezohlednil nejlepší zájem nezletilého dítěte.
20. Zásada materiální pravdy se projevuje v povinnosti žalovaného obstarat si dostatečně adresné a aktuální informace o zemi původu. Skutečnost, že si žalovaný neobstaral dostatek takových informací o zemi původu žalobců, jež by byly způsobilé potvrdit či vyvrátit jejich tvrzení o situaci jezidské menšiny v zemi původu a o nedostupnosti vnitrostátních prostředků ochrany, dvakrát vedla ke zrušení rozhodnutí žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany žalobcům. Ani nyní žalovaný nedostal této povinnosti. Adresné a aktuální zprávy o zemi původu byly přitom třeba mimo jiné proto, aby žalovaný mohl Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

posoudit, zda žalobcům v případě návratu nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí z důvodu mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Zprávy o situaci v Náhorním Karabachu, z nichž žalovaný vycházel, nezohledňují ozbrojený útok Ázerbájdžánu na Náhorní Karabach, k němuž došlo v září 2023 a který má zásadní dopady do politické a bezpečnostní situace v zemi původu. Tyto zprávy jsou proto zastaralé. Nárokům kladeným na informace o zemi původu nedostojí ani obecný odkaz na veřejně dostupné zpravodajství České tiskové kanceláře (dále jen „ČTK“). Podle žalobců žalovaný ani po doplnění dokazování nedostal požadavkům druhých zrušujících rozsudků na to, aby si opatřil důvěryhodné, vyvážené, transparentní, aktuální a ověřené zprávy o zemi původu žalobců a na jejich základě ověřil, zda bylo možné po žalobcích spravedlivě požadovat, aby v zemi původu vyčkávali dalšího postupu policejních orgánů či aby uplatňovali další vnitrostátní prostředky ochrany. Soud žalovanému mimo jiné vytkl, že při posouzení postavení jezidské komunity v Arménii a možnosti přístupu této menšiny k policejní ochraně vycházel ze zprávy MZV, která neobsahovala popis použité metodologie a byla neověřitelná a nevyvážená. Tohoto pochybení se žalovaný v napadených rozhodnutích dopustil znovu, neboť Informace MZV ze dne 6. 6. 2023 *Arménie: situace jezidské komunity* a *Arménie: Situace policie* uvedeným standardům neodpovídají. Soud žalovanému ve druhých zrušujících rozsudcích vytkl také nedostatečnost úvah stran reálné možnosti žalobců řešit jejich situaci vnitřním přesídlením v rámci země původu, neboť se nezabýval mimo jiné tím, zda lze po žalobcích legitimně požadovat, aby se „odstříhli“ od jezidské komunity. Žalovaný sice své úvahy doplnil, ale nedostatečně. Neuvádí totiž, jak se k přesídlení staví samotná jezidská komunita a zda lze po žalobcích legitimně požadovat, aby ji opustili. Úvaha, že jsou bez této komunity schopni žít v ČR, a proto je to možné i v zemi původu, je zcela irelevantní.

21. Podle žalovaného nedojde v důsledku vycestování z ČR k nepřiměřenému zásahu do rodinného a soukromého života žalobců. Žalobci nicméně v ČR pobývají už čtyři a půl roku. Za tu dobu si zde vytvořili vazby a zázemí, narodila se zde žalobkyně b) a žalobci a) bylo vydáno povolení k zaměstnání. Tyto skutečnosti ale žalovaný v napadených rozhodnutích nezohlednil. Pouze konstatoval, že mezinárodní závazek respektovat rodinný a soukromý život nelze chápat jako neomezený závazek státu respektovat volbu žadatele ohledně země pobytu jeho rodiny. Žalovaný měl vycházet ze skutkového a právního stavu ke dni vydání svého rozhodnutí. Situace žalobců se od podání žádosti nepochybně změnila. Čím delší doba uplyne, tím zásadnější dopady do soukromého a rodinného života žalobců může nepřiznání mezinárodní ochrany mít. Žalovaný se tedy měl zabývat tím, jak intenzivní zásah do soukromého a rodinného života žalobců mohou napadená rozhodnutí představovat a zda je takový zásah za daných okolností přípustný.
22. Napadená rozhodnutí se týkají nezletilé žalobkyně b). V souladu s Úmluvou o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.) je třeba při rozhodování, které se týká dětí, vzít v úvahu nejlepší zájem dítěte. Nejlepším zájmem dítěte se správní orgány rozhodující o právech dítěte musí zabývat vždy a musí v každém jednotlivém případě nejlepší zájem dítěte definovat a zjistit veškeré skutkové okolnosti, a to i ve věcech mezinárodní ochrany. Žalovaný se však o identifikaci nejlepšího zájmu žalobkyně b) a jeho promítnutí do napadených rozhodnutí vůbec nepokusil. Pokud by tak však učinil, musel by dojít k závěru, že v zájmu žalobkyně b) je setrvat v ČR, neboť se zde narodila, vyrůstá zde a je již ve věku, kdy je schopna si postupně tvořit i širší vazby. V zemi původu nikdy nebyla a stěží ji může považovat za svůj domov. Paušální tvrzení žalovaného, že „povinnost zobledňovat nejlepší zájem dítěte při

rozhodování orgánů veřejné moci neznamena zakotvení absolutní přednosti zájmu dětí ve všech ohledech a nezakládá ani nárok na mezinárodní ochranu každému dítěti“ je hrubě nedostatečné.

Obsah vyjádření k žalobám

23. Žalovaný navrhl žaloby zamítnout. Je toho názoru, že dostal veškerým požadavkům druhých zrušujících rozsudků. Jezídové jsou co do počtu největší menšinou v Arménii. Shromážděné informace o zemi původu nezmiňují etnickou diskriminaci Jezídů. Jezídům se formálně i reálně dostává stejných práv jako jiným Arménům. Některé problémy (např. ve vzdělávání) jsou dány fungováním této komunity (vesnické, málo vzdělané, brzké sňatky). Minimálně od roku 1991 v Arménii nedošlo v rámci komunity Jezídů k vraždě ze cti. V Arménii mají všichni občané reálnou možnost obrátit se v případě problémů na státní orgány. Při nečinnosti policie se lze obrátit na příslušné státní orgány i na nevládní organizace. Jezidé tedy nejsou v Arménii vystaveni diskriminaci ze strany státních orgánů ani většinové společnosti. Ochranu před soukromými osobami mohou všichni občané bez rozdílu najít u státních orgánů, na jejichž činnost si může každý stěžovat. Ke dni 1. 10. 2023 byla Arménie zařazena na seznam bezpečných zemí původu. Námitky ohledně konfliktu v Náhorním Karabachu jsou nedůvodné. Žalobci netvrdili, že mají k tomuto území jakékoli vazby. Totéž platí pro námitky ohledně podoby a zastaralosti informací o zemi původu. Čistě účelová je námitka, že se žalovaný při posouzení možnosti vnitřního přesídlení (a opuštění jezidské komunity) nezabýval tím, zda lze něco po žalobcích legitimně požadovat. Žalobce se snaží získat mezinárodní ochranu v ČR a být od jezidské komunity úplně odtržen. Zásahem do rodinného a soukromého života se žalovaný zabýval.

Skutková zjištění vycházející z obsahu správních spisů

24. Ze správního spisu vedeného ve věci žalobce a) a žalobkyně b) [OAM-158/LE-LE05/2019] soud zjistil, že žalobce a) dne 3. 3. 2019 požádal o udělení mezinárodní ochrany. Dne 6. 3. 2019 poskytl údaje k podané žádosti. Uvedl, že je státním příslušníkem Arménské republiky, jezidské národnosti a náboženského přesvědčení. Není členem žádné politické strany nebo organizace, nemá politické přesvědčení ani není nijak angažován. Je ženat se žalobkyní c), která je těhotná. Ze země původu odletěli dne 1. 3. 2019. V členském státě EU žalobce dříve nepobýval, o mezinárodní ochranu nežádal. Je zdravotně v pořádku, neléčí se, nemá žádná omezení. Svoji žádost odůvodnil tím, že s jejím souhlasem „unesl“ manželku. U jejích rodičů byl dvakrát žádat o její ruku, ale její otec nesouhlasil, protože žalobce a) je o dost starší než ona. Otec žalobkyně c) mu vyhrožoval zabitím. Dostali ale souhlas její matky. Souhlasu otce nebylo třeba, protože s rodinou nežije, a tak se vzali. Nyní se bojí otce žalobkyně c), aby jim něco neudělal.
25. Při pohovoru k žádosti dne 30. 4. 2019 žalobce a) uvedl, že se na situaci nic nezměnilo; jen si v ČR zvykli a cítí se zde v bezpečí. K otázce, proč žádá o mezinárodní ochranu, popsal, jak se seznámil se svojí manželkou a co se dělo poté, co si ji vzal. V zemi původu jezdíval ze své vesnice za kamarádem do vesnice Š. a během těchto cest uviděl dívku, která se mu líbila. Poprvé ji oslovil dne 8. 1. 2019 v obchodě. Snažil se s ní navázat vztah, náklonnost byla oboustranná, začali se spolu stýkat. Podle jezidských tradic se snažil požádat o její ruku. Podle tradic jsou rodiče odpovědní za následný život svých dětí, proto se angažují do výběru partnera a sňatku. Problémy v rodině pak řeší rodiče manželů. Stává se též, že otec zabije svoji dceru jen proto, že se nechovala vzorně. Dcera musí podle tradic poslouchat své rodiče. Její otec, který měl kriminální minulost (čtyřikrát byl odsouzen za krádež, podvody a zabití), ale nesouhlasil. Žalobce ho o ruku žalobkyně c) žádal třikrát. Poprvé v listopadu 2018, než

oslovil žalobkyni c), podruhé a potřetí v lednu 2019. Otec žalobkyně c) byl na žalobce a), který se s ním snažil mluvit v klidu, verbálně agresivní. Říkal, že žalobkyně c) je mladá a vdávat se nebude, že žalobce a) je starší a svolení mu nedá. Naposledy otce žalobkyně c) viděl v lednu 2019, když šel spolu se svými rodiči do jejího domu požádat o její ruku. Její otce tam nebyl, protože jsou s matkou žalobkyně c) už čtyři nebo pět let rozvedeni a nežijí spolu. Otce žalobkyně c) ale pozvali. Přišel se dvěma bratry, byl opilý, hrubý a vyhodil je z domu. Matka žalobkyně c) se sňatkem souhlasila. Svatba proběhla tak, že dne 20. 2. 2019 šli na úřad do Aštaraku v doprovodu její matky. Sňatek byl registrován, ale neproběhla žádná hostina, protože se báli jejího otce. Žalobce a) to neřekl ani svému otci. Vše bylo v tajnosti. Dne 29. 2. 2019 dostali oddací list [oddací list založený ve správním spise ve věci žalobkyně c) byl vydán dne 29. 1. 2019 – *pozn. soudu*]. Zorganizovali takový jakoby únos. Dne 1. 2. 2019 kamarád žalobce a) odvezl jeho a žalobkyni c) do Jerevanu, kde asi týden žili v bytě příbuzných. Žalobce a) se snažil zjistit, jaká je situace v jeho vesnici. Kamarád mu řekl, že jeho otec je naštvaný, že to neměl dělat a mluví o tom celá vesnice. Po několika dnech se vrátili do jeho vesnice. Třetí den šel do práce. Otec žalobkyně c) mezitím přijel s kamarády k němu domů, napadli jeho otce, zlomili mu ruku a brutálně ho zbili. Řekli, že pokud najdou žalobce c), zabijí ho, a odešli. To se stalo na konci února, několik dnů před odjezdem. Otce žalobce a) pak odvezli do nemocnice ve městě Ma. Žalobce a) se žalobkyní c) se vrátili do Jerevanu. Napadení nahlásili na policii, která přišla ještě ten den do nemocnice, ale byl na nich vidět nezájem. Sepsali, co se stalo, ale pak už nebyla žádná odezva. Otce po ošetření také odvezli do Jerevanu. I tam šli na policii, ale ta nereagovala. Pak tam šli ještě jednou, ale řekli jim, že si mají své věci řešit sami. Pak se rozhodli, že vycestují do zahraničí. Podle žalobce a) úřadům země původu na Jezídech nezáleží. Očekávali, že jim policie pomůže, ale nepodnikla nic, a proto jeli do Jerevanu. Žalobce neví o tom, že by vyšetřování nějak pokračovalo. Pokud ano, přišli by za sousedy a ti by žalobci a) něco řekli. Arménské úřady podle něj Jezídům nepomáhají, protože je tam velká korupce. V Jerevanu zůstat nemohli, protože otec žalobkyně c) se svými kamarády přišli dne 28. 2. 2019 i do bytu v Jerevanu. Ten den letěl žalobce a) do Moskvy a nikdo nebyl doma, protože ho vyprovázeli na letiště. Ptali se po nich. Pak přijeli i na letiště, ale vyhnuli se jim. Že v bytě byli, ví žalobce od kamaráda, kterému to řekli příbuzní, jichž se otec žalobkyně c) ptal. Kdyby zůstali v zemi původu, už by byli mrtví. V jezidské komunitě se stává, že neuposlechne-li dívka otce, končí to smrtí. Otec žalobkyně c) je všehoschopný kriminálník. Pokud by je zabil, získal by kriminální autoritu. Našel by je i na jiném místě, protože jezidská komunita je propojená, každý ví, kde kdo bydlí, a není problém někoho najít, pokud udržujete s Jezídy kontakt. Co se týče vyšetřování, policie již žalobce a jeho rodinu nekontaktovala. Od kamaráda, který se žalobci stará o dům, ví, že policisté již nepřišli. Neví, proč se incidentem policie nezabývá, jestli je snad otec manželky nemohl podplatit. Žalobce a) se domnívá, že by musel snad někoho zabít, aby se situací policie zabývala. Rodiče žalobce a) odjeli do Ruska kvůli bezpečí. Žalobce s nimi není v kontaktu. Matka žalobkyně c) žije ve svém domě se synem.

26. Dne 31. 10. 2019 se na území České republiky narodila žalobkyně b). O mezinárodní ochranu žalobkyně b) požádal v jejím zastoupení žalobce a) dne 14. 11. 2019. Jako důvod žádosti uvedl, že sám žádá o mezinárodní ochranu, protože jim v zemi původu hrozí smrt.
27. Ve správním spisu je založena rovněž lékařská zpráva MUDr. M. S. ze dne 27. 8. 2019, z níž vyplývá, že žalobce trpěl poruchou přizpůsobení (úzkostně depresivní reakcí) a byl léčen léky.

28. Ze správního spisu vedeného ve věci žalobkyně c) [OAM-159/LE-LE05/2019] soud zjistil, že žalobkyně c) dne 3. 3. 2019 požádala o udělení mezinárodní ochrany. Předložila notářsky ověřenou kopii oddacího listu s překladem do angličtiny. Podle oddacího listu byl sňatek žalobce a) a žalobkyně c) registrován dne 29. 1. 2019. Dne 6. 3. 2019 poskytla žalobkyně c) údaje k podané žádosti. Uvedla, že je státní příslušnicí Arménské republiky, jezidské národnosti a náboženského přesvědčení. Není členkou žádné politické strany nebo organizace, nemá politické přesvědčení ani není nijak angažována. Je vdaná za žalobce a), s nímž je těhotná. Ze země původu oba odletěli dne 1. 3. 2019. V členském státě Evropské unie dříve nepobývala, o mezinárodní ochranu nežádala. Je zdravotně v pořádku, neléčí se, nemá žádná omezení. Svoji žádost odůvodnila tím, že se chtěla vdát za svého manžela, ale její otec s tím nesouhlasil. Měla však souhlas své matky, a tak se vdát mohla a vdala se. Nyní jim však její otec vyhrožuje zabitím.
29. Při pohovoru dne 30. 4. 2019 žalobkyně c) uvedla, že se její situace nezměnila. Její otec chtěl zabít jejího manžela. Pokud by zůstali v zemi původu, byli by již oba mrtví. Její otec byl čtyřikrát trestně odsouzen za zabití a loupeže. Detaily přesně nezná. Když byla malá, byl její otec ve vězení. Jeho chování je abnormální. Rodiče jsou rozvedení, otec s nimi nežil a nestýkali se, matka si to nepřála. Jejího manžela chtěl její otec zabít proto, že ho její manžel třikrát žádal o její ruku. Otec však se sňatkem nikdy nesouhlasil. Vždy žalobce a) řekl, že má jít pryč, že mu žalobkyně c) nedá. Také říkal, že nemá dceru na vdávání, a pokud si pro ni někdo přijde, podřízne ho. Přesto se vdala. V jejich komunitě se dcery proti rodičům vůbec nesmí postavit, je to proti tradici. Proto by je její otec zabil, protože je to pro něj hanba, porušení tradice a cti. S manželem se znala od vidění. Dne 8. 1. 2019 ji oslovil, rozuměli si a rozhodli se být spolu. Vzali se 20. 1. 2019 na matrice, oddací list získali 29. 1. 2019. Se sňatkem souhlasila její matka. Neměli žádnou svatební oslavu. Dne 1. 2. 2019 pak s manželem utekli do Jerevanu, protože její otec chtěl žalobce a) zabít. Na otázku, jak chtěl její otec žalobce a) zabít, žalobkyně c) popsala, že její otec se svými kriminálními kamarády přišel k nim domů. Volal, kde je její manžel, že mu podřízne hrdlo. Pak šel za jejím tchánem a říkal, že ji i jejího manžela zabije. Její tchyně zavolala policii, ale nikdo nepřišel. Její otec se svými přáteli pak zaútočili na jejího tchána, zlomili mu ruku a zbili ho, až upadl do bezvědomí. Pak odešli. Tchána odvezli do nemocnice. Přijela za ním policie, sepsali protokol, ale pak se neozvali. Podle žalobkyně c) nepovažuje policie Jezídy za lidi. Dvakrát se na ni marně obrátili se žádostí o pomoc. K napadení došlo v únoru v domě žalobce a). Poté upřesnila, že po útěku do Jerevanu dne 1. 2. 2019 tam žili asi týden. Pak se vrátili do manželova domu a po několika dalších dnech došlo k tomu napadení. Žalobce a) se na policii obrátil znovu, ale ta ho ignorovala. Zemi původu opustili dne 28. 2. 2019, kdy odletěli do Moskvy. Problémům by se nevyhnuli, pokud by se pouze přestěhovali v rámci země původu. Její otec má kontakty v podsvětí, určitě by je našel. Policie by na její žádost určitě nereagovala, pokud by se na ni obrátila. Nevěděla, v jakém stadiu je vyšetřování uvedeného napadení. To, že je policie ignorovala, si vysvětluje tím, že považují Jezídy za nevzdělance, nevinuté lidi, nedívají se na ně jako na plnohodnotné lidi. Předtím nikdy problém s policií neměla. Jejímu otci je jedno, jestli ho chytí a zavřou, když je zabije. Její zdravotní stav je normální, je ve třetím měsíci těhotenství. Do ČR přijeli, protože o této zemi slyšeli mnoho dobrého, různí lidé říkali, že tuto zemi mají rádi.
30. Do obou správních spisů žalovaný po druhých zrušujících rozsudcích založil následující zprávy o zemi původu:
- a) Informace OAMP *Arménie: Jezídové* ze dne 18. 5. 2023;

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

- b) Informace OAMP *Arménie: Bezpečností a politická situace v zemi* ze dne 7. 3. 2023;
- c) Informace OAMP *Arménie: Policie* ze dne 31. 5. 2023;
- d) Informace MZV ČR *Arménie: Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, Návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí* ze dne 17. 5. 2023;
- e) Informace OAMP *Arménie: Situace navrátilců* ze dne 25. 5. 2023;
- f) Informace MZV *Arménie: Situace jezídské komunity* ze dne 6. 6. 2023;
- g) Informace MZV *Arménie: Situace policie, Související ochranné, kontrolní a opravné mechanismy* ze dne 6. 6. 2023;
- h) Informace OAMP *Arménie: Aktuální otázky týkající se Jezídů* ze dne 6. 9. 2023;
- i) Informace OAMP *Arménie: Konflikt o Náhorní Karabach* ze dne 20. 6. 2023.

Zprávy uvedené pod písmeny a) až d) jsou aktualizované verze zpráv o zemi původu, z nichž žalovaný vycházel již ve svých druhých rozhodnutích o žádostech žalobců.

Posouzení žaloby soudem

31. Soud ověřil, že žaloby byly podány včas (§ 32 odst. 1 zákona o azylu), osobami k tomu oprávněnými a že splňují všechny formální náležitosti na ně kladené. Jde tedy o žaloby věcně projednatelné. Soud napadená rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Soud ve věci rozhodl v souladu s § 76 odst. 1 s. ř. s. bez jednání.

K námitce nedostatečných informací o situaci jezídské menšiny a dostupnosti ochrany v zemi původu

32. Podle § 12 písm. b) zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
33. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
34. Podle § 2 odst. 6 věty druhé zákona o azylu se původcem pronásledování nebo vážné újmy rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.
35. Podle § 2 odst. 5 zákona o azylu se ochranou před pronásledováním nebo vážnou újmu rozumí zejména přiměřené kroky příslušných státních orgánů, strany nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, směřující k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy zejména zavedením účinného

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo vážnou újmu, za předpokladu, že je taková ochrana účinná, není pouze přechodná a cizinec k ní má přístup.

36. Rozhodnutí žalovaného o neudělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu se opírá o jediný důvod, a sice že žalobcům nehrozí v zemi původu odeprání vnitrostátní ochrany z důvodu příslušnosti k jezidské menšině. Doplňkovou ochranu pak žalovaný žalobcům neudělil z téhož důvodu a dále proto, že podle něj mohli využít vnitřního přesídlení.
37. Žalobci žalovanému vytýkají, že ani napotřetí nedostal povinnosti obstarat si důvěryhodné, vyvážené, transparentní, aktuální a ověřené zprávy o zemi původu, zejména o situaci jezidské menšiny v zemi původu a o dostupnosti vnitrostátních prostředků ochrany, na základě nichž by mohl posoudit, zda bylo možné po žalobcích spravedlivě požadovat, aby v zemi původu vyčkávali dalšího postupu policejních orgánů či aby uplatňovali další vnitrostátní prostředky ochrany.
38. Byť je tento žalobní bod formulován poměrně obecně, je z něj patrné, že žalovaný podle žalobců nerespektoval závazný právní názor soudu vyjádřený ve druhých zrušujících rozsudcích a opět vycházel z informací o zemi původu, které nesplňují požadavky rozsudku NSS ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008-81, č. 1825/2009 Sb. NSS, podle něhož informace o zemi původu použité ve věci mezinárodní ochrany musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů a (4) transparentní a dohledatelné. Soud se proto k této námitce zabýval tím, zda žalovaný postupoval v souladu se závazným právním názorem soudu. Soud žalovaného druhými zrušujícími rozsudky zavázal, aby se důkladně zabýval tím, (1) zda jsou Jezídové v zemi původu diskriminováni státními úřady, zejména policií; (2) zda mají možnost se reálně domoci ochrany; (3) zda v trestních věcech, které vyvěrají ze sporů v rámci této komunity či v nichž figuruje Jezíd na straně poškozeného, postupují policejní orgány stejně aktivně jako ve věcech ostatních obyvatel a (4) zda lze poskytovanou ochranu hodnotit jako dostupnou a efektivní, nikoliv pouze formální. Za tím účelem si měl žalovaný opatřit zprávy o zemi původu splňující výše uvedená kritéria. Na základě takto zjištěného skutkového stavu měl žalovaný posoudit, zda bylo možné po žalobcích spravedlivě požadovat, aby v zemi původu vyčkávali dalšího postupu policejních orgánů, či aby uplatňovali další vnitrostátní prostředky ochrany.
39. Soud tedy hodnotil, zda žalovaný vytýkané nedostatky napravil. Žalovaný při posuzování těchto otázek vycházel z pěti zpráv o zemi původu: dvou aktualizovaných zpráv, z nichž čerpal už ve druhých rozhodnutích (Informace OAMP *Arménie: Jezídové* ze dne 18. 5. 2023 a Informace OAMP *Arménie: Policie* ze dne 31. 5. 2023); dvou Informací MZV ze dne 6. 6. 2023 (*Arménie: Situace jezidské komunity* a *Arménie: Situace policie, Související ochranné, kontrolní a opravné mechanismy*); a Informace OAMP *Arménie: Aktuální otázky týkající se Jezídů* ze dne 6. 9. 2023.
40. Soud na tomto místě konstatuje, že dvě aktualizované zprávy (Informace OAMP *Arménie: Jezídové* a *Arménie: Policie*), vykazují stále tytéž nedostatky, jaké jim vytkl ve druhých zrušujících rozsudcích. Obsah Informace OAMP *Arménie: Jezídové* ze dne 18. 5. 2023 je až na drobnosti stejný jako ve verzi ze dne 30. 11. 2021, a to včetně informace o tom, že Jezídům se ze strany společnosti i státních institucí dostává stejných práv jako Arménům, že jde o vůči Jezídům nejvstřícnější zemi v regionu a že o absenci jakékoliv diskriminace otevřeně hovoří předseda Národního svazu Jezídů. Žalovaný z těchto informací v napadených

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

rozhodnutích opět vychází, přestože Informace OAMP *Arménie: Jezídové* ze dne 18. 5. 2023 zde stále odkazuje na problematickou zprávu MZV ČR ze dne 30. 9. 2021 a přestože tyto informace soud shledal nedostatečnými pro závěr o dostupnosti ochrany žalobcům.

41. Vytýkané nedostatky pak přetrvávají i v případě Informace OAMP *Arménie: Policie* ze dne 31. 5. 2023. Oproti verzi z 22. 9. 2021, k níž se vyjadřovaly druhé zrušující rozsudky, došlo sice k doplnění informací o reformách policie od května 2018, přístupu policie a kapacitě a chování policie, stále však tato zpráva neposkytuje žádné informace o dostupnosti policejní ochrany pro příslušníky menšin, její efektivitě ani ochotě policie zakročit v případě sporů uvnitř menšinových komunit. Žalovaný z této zprávy mimo jiné převzal informaci (obsaženou již ve verzi z 22. 9. 2021) o tom, že policie konflikty mezi soukromými osobami „normálně řeší“, ač zpráva v tomtéž odstavci uvádí, že v případě soukromých sporů záleží na osobách. Soudu pak není jasné, jakou relevanci má pro projednávanou věc informace, že policie v Jerevanu zavádí tzv. *community policing*.
42. Pokud jde o Informace MZV (*Arménie: Situace jezídské komunity* a *Arménie: Situace policie, Související ochranné, kontrolní a opravné mechanismy*), žalobci namítají, že tyto podklady trpí stejnými nedostatky jako zpráva MZV ČR ze dne 30. 9. 2021, kde chyběl popis použité metodologie i odkazy na použité zdroje. V tom mají žalobci pravdu pouze zčásti. Oproti zprávě ze dne 30. 9. 2021 obě uvedené zprávy MZV obsahují v závěru odstavec, v němž se uvádí, že zprávy čerpají z otevřených zdrojů, konzultací s delegací EU, „like-minded“ zeměmi a konkrétními neziskovými organizacemi. Nelze již tedy říci, že by zprávy neuváděly, z jakých zdrojů čerpají. Na druhé straně závěrečný souhrn použitých zdrojů nelze označit za dostatečný zejména z hlediska transparentnosti a dohledatelnosti. Ze zpráv stále není jasné, které konkrétní informace jsou čerpány z kterého z uvedených zdrojů, ale ani to, o jak staré informace jde a zda tedy jsou aktuální.
43. Pokud jde o jejich obsah, žalovaný z Informace MZV *Arménie: Situace jezídské komunity* zjistil, že Jezidé v zemi původu nečelí diskriminaci ze strany státu ani většinové společnosti a že státní orgány a policie k nim přistupují stejně jako k většinové společnosti. „Jedinou známou výjimkou“ je podle této zprávy případ Sashika Sultanyana, ředitele Jezídského centra pro lidská práva v Arménii, který byl trestně stíhán kvůli obsahu rozhovoru, který poskytl a v němž se měl vyjadřovat o diskriminaci a neutěšené situaci Jezídů v Arménii. Sashik Sultanyan posléze kvůli obavám z perzekuce z Arménie emigroval. Soud již ve druhých zrušujících rozsudcích ve vztahu ke zprávě MZV ze dne 30. 9. 2021, která se o případu Sashika Sultanyana rovněž zmiňovala, uvedl, že vyváženost této zprávy zásadně zpochybňuje skutečnost, že se nevypořádává s vyjádřeními pana Sultanyana ani nezachycuje podstatu jeho výhrad. Nic bližšího o tom, co tento představitel jezídské komunity na situaci Jezídů v Arménii kritizoval, se však nedozvíme ani z novější zprávy MZV. Nelze se pak nepozastavit nad tím, že žalovaný vychází z výroků představitelů jezídské komunity, podle nichž Jezidé žádné diskriminaci nečelí, a zároveň jako „jedinou výjimku“ zmiňuje představitele jezídské komunity, který byl poté, co se veřejně vyjádřil opačně, arménskými státními orgány trestně stíhán, pročež emigroval a následně mu byla udělena mezinárodní ochrana v jedné z členských zemí EU. Jsou-li však v zemi původu Jezidé, kteří se k situaci této komunity vyjádří kriticky, trestně stíháni, budí to pochyby ohledně věrohodnosti těch představitelů Jezídů, kteří tvrdí, že k žádné diskriminaci nedochází.
44. Žalovaný dále z Informace MZV *Arménie: Situace jezídské komunity* zjistil, že v zemi původu existuje reálná možnost obrátit se na policii v případě ohrožení ze strany soukromých osob a tuto možnost mohou plně využít i členové jezídské komunity, ať je Jezíd na straně Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

pachatele či oběti. Žalovaný však opomněl, že soud ho ve druhých zrušujících rozsudcích zavázal také k tomu, aby zjistil, zda je poskytovaná pomoc efektivní, a tedy nejen formální. Tato zpráva přitom k efektivitě ochrany uvádí jen tolik, že statistiky efektivnosti policejního vyšetřování nejsou veřejně dostupné. Totéž platí i pro Informaci MZV *Arménie: Situace policie, Související ochranné, kontrolní a opravné mechanismy*. Z ní žalovaný sice učinil poznatky o tom, že v případě ohrožení ze strany soukromých osob je v zemi původu reálná možnost obrátit se na policii, soudní orgány, vyšetřovací výbor nebo prokuraturu, ale ohledně efektivnosti policejního vyšetřování opět uvádí, že příslušné statistiky nejsou veřejně dostupné. Dodává, že problémem je nízká efektivita práce, úřady jsou přehlcené množstvím případů, a tak se vyšetřování může táhnout delší dobu nebo se vyšetřovatelé mohou snažit některé případy „smést ze stolu“. Statistiky efektivnosti nejsou dostupné ani pro možnosti řešení nečinnosti policie, které žalovaný v napadených rozhodnutích vyjmenovává, a ani protikorupční reformy nejsou podle této zprávy zatím příliš efektivní. Možnost obrátit se na ombudsmana, na niž žalovaný také odkazuje, se nejeví jako relevantní pro posuzovanou věc. MZV se totiž v žalovaném citované pasáži vyjadřovalo k otázce, zda se lze na ombudsmana obrátit v případě porušení zákona ze strany policie při zadržení, což s obavami žalobců nijak nesouvisí a nelze z toho dovozovat, že ombudsman může pomoci žalobcům, pokud jim policie neposkytne účinnou ochranu ve sporu se soukromou osobou v rámci menšinové komunity.

45. Ani pokud by tedy zprávy MZV splňovaly požadavky kladené judikaturou NSS na kvalitu zpráv o zemi původu, nelze na jejich základě učinit závěr, že žalobcům je v zemi původu dostupná *účinná* ochrana před pronásledováním či vážnou újmou ve smyslu § 2 odst. 5 zákona o azylu. Zprávy totiž k účinnosti formálně dostupné ochrany buď kvůli nedostatku informací mlčí, anebo uvádí informace, které svědčí spíše pro závěr, že tato ochrana v praxi účinná není.
46. Závěr žalovaného o tom, že Jezidé nečelí v zemi původu žádné diskriminaci, pak nabourává obsah jeho vlastní zprávy *Arménie: Aktuální otázky týkající se Jezídů* ze dne 6. 9. 2023, která cituje Výroční zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA za rok 2022, že úřady nevyšetřily nařčení o porušování lidských práv Jezídů a namísto toho stíhaly jezidského aktivistu Sašika Sultanjana a že Jezidé pravidelně informovali, že čelili diskriminaci, což žalovaný v napadených rozhodnutích sám cituje. S ohledem na to je však neudržitelný závěr, že Jezidé obecně nejsou v zemi původu vystaveni diskriminaci ze strany státních orgánů nebo většinové společnosti. Zprávy o zemi původu, které si žalovaný k posouzení této otázky obstaral, si tak navzájem odporují. Aniž by se žalovaný snažil s těmito rozpory v odůvodnění napadených rozhodnutí jakkoliv vypořádat, uzavřel, že Jezidé diskriminaci nečelí. Tento závěr soud proto hodnotí jako nepřezkoumatelný.
47. Žalovaný pak nedostal požadavkům vyjádřeným ve druhých zrušujících rozsudcích ohledně možnosti žalobců domoci se v zemi původu účinné ochrany. Jeho vlastní zpráva *Arménie: Policie* ze dne 31. 5. 2023 neobsahuje žádné relevantní informace pro vyhodnocení této otázky. Zprávy MZV pak navzdory určitému zlepšení (nově uvádějí výčet zdrojů), stále nelze hodnotit jako transparentní a ověřitelné a tento nedostatek vrhá pochyby i na jejich aktuálnost. Přetrvává i nedostatečná vyváženost. Nesplňují tedy požadavky judikatury na kvalitu zpráv o zemi původu. I pokud by tohoto nedostatku nebylo, neposkytují tyto tři zprávy dostatečný podklad pro (spíše implicitní) závěr žalovaného o *účinnosti* ochrany poskytované státními orgány země původu. Napadená rozhodnutí tak opět vycházejí

z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Námitky žalobců jsou důvodné. Rozhodnutí žalovaného o neudělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu proto neobstojí.

48. Na týchž důvodech stojí také rozhodnutí žalovaného o neudělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 1 zákona o azylu, a proto výše uvedené platí i ve vztahu k němu. Na rozdíl od azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu však žalovaný její neudělení opřel o další důvod, kterým je možnost využít vnitrostátní přesídlení. Také to žalobci zpochybňují.
49. Podle § 2 odst. 7 zákona o azylu pronásledováním nebo vážnou újmou není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu jeho posledního trvalého bydliště a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu (a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo (b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmou.
50. Soud v první řadě uvádí, že z napadených rozhodnutí není jasné, proč žalovaný možnost vnitřního přesídlení posuzoval pouze ve vztahu k vážné újmě podle § 14a zákona o azylu, a nikoliv ve vztahu k pronásledování podle § 12 tohoto zákona. Ostatně ve druhých napadených rozhodnutích žalovaný uváděl, že vnitřního přesídlení žalobci mohli využít jak v případě pronásledování, tak v případě vážné újmy. Závěr o možnosti vnitřního přesídlení nicméně neobstojí.
51. Žalobci namítají, že odůvodnění napadených rozhodnutí jsou nadále nedostatečná. Zejména podle nich žalovaný nedostatečně posoudil, zda lze po žalobcích požadovat, aby opustili jezidskou komunitu, a neuvedl, jak se jezidská komunita k takové možnosti staví. Skutečnost, že žijí mimo svou komunitu v ČR podle nich není relevantní. Tyto námitky jsou důvodné
52. Podle žalovaného mohou žalobci svou situaci řešit v zemi původu tím, že usadí mimo své původní bydliště nebo mimo provincie s vysokou kumulací jezidských obcí. V takovém případě žalovaný „pochybuje“, že by se otec žalobkyně c) o jejich návratu dozvěděl. Podle žalovaného žalobci mohou jezidskou komunitu v zemi původu opustit a žít mimo ni, protože takto žijí v ČR. Odkázal dále na Informaci MZV *Arménie: Situace jezidské komunity*, podle které dochází k přesídlení Jezídů mimo jejich komunitu často a většinová společnost přesídlené Jezidy přijímá. Jezidé žijící v Jerevanu nejsou koncentrováni do jedné čtvrti a méně lpí na tradicích.
53. K tomu soud v první řadě uvádí, že Informace MZV *Arménie: Situace jezidské komunity* nesplňuje požadavky judikatury na kvalitu zpráv o zemi původu, jak již vysvětlil výše. Tvzení žalovaného, že Jezidé, kteří opustí svou komunitu, jsou v zemi původu bez problému přijímáni většinovou společností, proto nemá spolehlivý podklad, a tak z něj nelze vycházet. Také toto tvrzení přitom výrazně problematizují ty informace o zemi původu, z nichž plyne, že Jezidé v zemi původu čelí diskriminaci v řadě oblastí. Žalovaný se navíc nad rámec zcela obecné Informace MZV nezabýval individuální situací žalobců, tedy například tím, zda může být jezidská rodina přijata v oblasti, kde žádní jiní Jezidé nežijí, nebo zda je pro žalobce reálné se bez pomoci příbuzných přestěhovat do Jerevanu nebo jinam.

54. Soud se žalobci souhlasí, že žalovaný se dále důkladně nezabýval tím, zda je spravedlivé po nich požadovat, aby se od jezidské komunity zcela „odřízli“, tedy nejen se přestěhovali mimo tuto komunitu, ale také s touto komunitou a se svou rodinou přerušili veškerý kontakt. Ze správního spisu neplyne, že žalobci za dobu, co žijí v ČR zcela přerušili kontakt s jezidskou komunitou v zemi původu. Žalovaný se žalobci naposledy [s výjimkou stručného pohovoru dne 29. 11. 2019 k žádosti žalobkyně b)] hovořil při pohovoru dne 30. 4. 2019, kdy sice uváděli, že od svého odjezdu nejsou v kontaktu se svou rodinou. To ale ještě neznamená, že kontakt s rodinou trvale přerušili. Žalovaný nemá žádné informace o tom, zda a jak žalobci udržují kontakt se svou komunitou v době, kdy žijí v ČR.
55. Soud na tomto místě připomíná, že pro rozhodování správního orgánu v prvním stupni je rozhodující skutkový a právní stav v době vydání jeho rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 4. 2011, č. j. 1 As 24/2011-79). Žalovaný nicméně v napadených rozhodnutích vydaných na podzim roku 2023 vycházel z pohovorů z roku 2019 a z vlastních předpokladů o životě žalobců v ČR, aniž by skutečně zjišťoval, jak za poslední více než čtyři roky žijí.
56. Soud proto konstatuje, že závěr žalovaného o možnosti žalobců využít vnitrostátního přesídlení není založen na dostatečně zjištěném skutkovém stavu, a proto neobstojí. S ohledem na to neobstojí ani rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany.

K námitce nedostatečných informací o konfliktu v Náhorním Karabachu

57. Žalobci dále namítají, že si žalovaný neobstaral dostatečně adresné a aktuální informace o zemi původu tak, aby mohl posoudit, zda žalobcům v případě návratu nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí z důvodu mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Žalovaný podle nich vycházel ze zastaralých zpráv, které nezohledňují útok Ázerbájdžánu na Náhorní Karabach ze září 2023, který má podle nich zásadní dopady do politické a bezpečnostní situace v zemi původu. Nárokům na zprávy o zemi původu pak nevyhovuje ani obecný odkaz na veřejně dostupné zpravodajství ČTK.
58. Podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu se za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.
59. Žalobci mají pravdu, že Informace OAMP *Arménie: Bezpečnost a politická situace v zemi* ze dne 7. 3. 2023 a *Arménie: Konflikt o náhorní Karabach* ze dne 20. 6. 2023 se o napadení Náhorního Karabachu Ázerbájdžánem v září 2023. Tuto mezeru nicméně žalovaný vyplnil alespoň zprávami ČTK z 20. a 21. 9. 2023, které pojednávají o útoku Ázerbájdžánu a jeho výsledku a které jsou založeny ve správním spise. S ohledem na to shledal soud obecné námitky žalobců nedůvodnými.
60. Pro úplnost soud dodává, že judikatura NSS rozeznává tzv. totální konflikt, kdy hrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu v zásadě každému, kdo přichází z postižené země či regionu, a konflikt nemajícího tento charakter, kdy je třeba prokázat dostatečnou míru individualizace hrozby (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-86, č. 1840/2009 Sb. NSS, usnesení NSS ze dne 13. 10. 2022, č. j. 9 Azs 144/2022-38, nebo ze dne 19. 6. 2023, č. j. 4 Azs 155/2023-30, jakož i rozsudek Soudního dvora EU ze dne 17. 2. 2009, *Elgafaji*, C-465/07). Ve vztahu k ozbrojenému konfliktu mezi Arménií a Ázerbájdžánem o oblast Náhorního Karabachu přitom NSS judikoval, že se o tzv. totální konflikt nejedná. Míra svévolného násilí předmětného konfliktu totiž nedosahovala takové úrovně, že by existovaly závažné důvody domnívat se, že v případě navrácení se do země původu

(Ázerbájdžán či Arménie) existovalo reálné nebezpečí vážného ohrožení (srov. rozsudek NSS ze dne 13. 10. 2022, č. j. 9 Azs 144/2022-38, usnesení NSS ze dne 2. 11. 2022, č. j. 7 Azs 228/2022-24, či ze dne 18. 10. 2022, č. j. 1 Azs 172/2022-31). Na tom přitom poslední vývoj ze září 2023 nic nezměnil (srov. usnesení NSS ze dne 30. 7. 2024, č. j. 9 Azs 140/2024-45). Soud proto se žalovaným zcela souhlasí v tom smyslu, že žalobcům, kteří nikdy netvrdili, že by měli jakoukoliv vazbu na území Náhorního Karabachu nebo oblasti v příhraničí Ázerbájdžánu, v případě návratu do země původu vážná újma podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu nehrozí.

K námitkám nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života a nezohlednění nejlepšího zájmu dítěte

61. Podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje, pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
62. Podle čl. 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.; dále jen „EÚLP“) má každý právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.
63. Podle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte musí být zájem dítěte předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány.
64. Žalobci namítají, že žalovaný nezohlednil vazby, které si za dobu svého pobytu v ČR vytvořili, a nezabýval se tím, jak intenzivně napadená rozhodnutí zasáhnou do jejich soukromého a rodinného života a zda je takový zásah přípustný. Žalovanému dále vytýkají, že se ani nepokusil identifikovat a promítnout do svých rozhodnutí nejlepší zájem nezletilé žalobkyně b). V jejím zájmu přitom je zůstat v ČR, kde se narodila a kde vyrůstá.
65. Výkladem vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu se zabývalo nedávné usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 15. 2. 2024, č. j. 7 Azs 186/2022-48, č. 4589/2024 Sb. NSS. Dosavadní výklad tohoto ustanovení se štěpil na dvě judikaturní linie: restriktivní, z níž zřejmě vychází žalovaný v napadených rozhodnutích, a extenzivní, na níž se naopak odvolávají žalobci. NSS v citovaném usnesení však odmítl extenzivní linii judikatury, protože podle něj odporuje čl. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“) a navazující judikatuře Soudního dvora EU. NSS dospěl k závěr, že doplňkovou ochranu na základě § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu lze udělit i) cizinci, kterému by v případě jeho vycestování z ČR hrozila *ve státě jeho původu* vážná újma, ii) která svou intenzitou nemusí dosahovat intenzity újmy předvídané v § 14a odst. 2 písm. a) až c) zákona o azylu a iii) s ohledem na hrozbu této vážné újmy by vycestování cizince znamenalo porušení mezinárodních závazků ČR. Takovou situací by podle NSS byla například hrozba – vztahující se k žadatelově zemi původu – podrobení se povinnosti dětské práce, nucenému sňatku, odsouzení za jednání, které v době, kdy bylo spácháno, nebylo trestným činem, či odmítnutí provedení lékařského zákroku navzdory riziku vážné újmy na zdraví.
66. Domáhají-li se tedy žalobci v projednávané věci zohlednění vazeb na území ČR a posouzení zásahu do soukromého a rodinného života, který spatřují v nutnosti opustit zázemí, které si

v ČR vytvořili, nemohou s ohledem na citované závěry rozšířeného senátu NSS uspět. Doplnkovou ochranu podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu lze udělit jen tehdy, pokud by byli vážně ohroženi na soukromém a rodinném životě *v zemi původu*. Žalovaný tedy nebyl při posuzování jejich žádostí o mezinárodní ochranu povinen bez vazby na zemi původu zkoumat sociální a rodinné vazby žalobců na území ČR, jejich pevnost a dopady vycestování na tyto vazby. Relevantní újmu by mohla představovat pouze újma v zemi původu. Žalobci ale netvrdili, že by v zemi původu byl ohrožen jejich soukromý a rodinný život obdobným způsobem, jako naznačil NSS v citovaném usnesení. Námitka nedostatečného posouzení zásahu do soukromého a rodinného života žalobců je proto nedůvodná.

67. Obdobné platí i pro námitky ve vztahu k nejlepšímu zájmu nezletilé žalobkyně b). Žalobci uvádějí, že v jejím nejlepší zájmu je zůstat v ČR, protože se tu narodila a vyrůstá zde. V souladu s citovaným usnesením NSS ale nejsou pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu relevantní případné vazby žalobkyně b) v ČR, nýbrž to, zda by jí hrozila vážná újma na jejích právech v zemi původu. Nic takového však žalobci netvrdí. Soud naopak konstatuje, že žalovaný se v napadených rozhodnutích zabýval tím, zda žalobkyni b) v zemi původu nehrozí vážná újma na právu na soukromý a rodinný život (oddělení od rodiny) a na právu na vzdělání (zejména z důvodu neznalosti jazyka), což je v projednávané věci adekvátní. Také tato námitka je proto nedůvodná.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

68. Soud ze shora uvedených důvodů shledal, že žaloba je důvodná, a proto napadená rozhodnutí zrušil dílem pro nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] a dílem proto, že skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadených rozhodnutí, vyžaduje podstatné doplnění [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaný právním názorem soudu vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
69. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalobci měli ve věci úspěch, a proto jim náhrada nákladů řízení náleží. Ta zahrnuje náklady na zastoupení advokátem, které tvoří odměna za zastoupení a náhrada hotových výdajů. Zástupce žalobců provedl v obou řízeních před spojením věcí ke společnému projednání dva účelné úkony právní služby: převzetí a příprava zastoupení a seps žaloby podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném do 31. 12. 2024 (dále jen „advokátní tarif“). V případě žalobce a) a žalobkyně b), které zastupoval společně, náleží odměna po 2 480 Kč za úkon [tj. částka 3 100 Kč snižena o 20 % podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 12 odst. 4 advokátního tarifu] za každého ze žalobců a paušální částka jako náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, celkem tedy 10 520 Kč. Protože společnost HLADÍK & TAUBER, advok

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

Shodu s prvopisem potvrzuje: Mgr. E. M.

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 5. června 2025

JUDr. David Kryška v. r.
samosoudce